

Черчик Л. М. Психофізичне відновлення та реабілітація як складова реінтеграції ветеранів, учасників бойових дій та їх сімей в цивільне суспільство та економіку / Відновлення України та її регіонів в контексті глобальних трендів: управління, адміністрування, забезпечення. Тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції, Запоріжжя, 23-24 травня 2024 р. / Редкол.:В. А. ШАЛОМЕСЬ (відпов. ред.) Електрон. дані. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2024. С. 772-774.

СЕКЦІЯ 6.

УДК 159.09.07

Черчик Л. М.

доктор економічних наук, професор

Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

ПСИХОФІЗИЧНЕ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА РЕІНТЕГРАЦІЇ ВЕТЕРАНІВ, УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ ТА ЇХ СІМЕЙ В ЦИВІЛЬНЕ СУСПІЛЬСТВО ТА ЕКОНОМІКУ

Інклюзивні підходи до реінтеграції ветеранів, учасників бойових дій та їх сімей в цивільне суспільство та економіку є важливими для забезпечення успішного повернення цих людей до мирного життя. На нашу думку інклюзивність забезпечується поєднанням таких напрямів: соціальна підтримка та психологічна допомога в подоланні стресу та посттравматичних розладів; надання можливостей для освіти та професійної підготовки, щоб допомогти ветеранам здобути нові навички та знання для успішної інтеграції в цивільне життя та ринок праці; підтримка працевлаштування та підприємництва; сприяння активній участі ветеранів у житті громад, щоб забезпечити їхню соціальну інтеграцію; фінансова підтримка.

На державному рівні необхідно забезпечити законодавчі та фінансові умови для підтримки ветеранів, учасників бойових дій та їх сімей. Водночас важливо забезпечити інформування суспільства для усвідомлення проблем ветеранів. Інклюзивні підходи до реінтеграції ветеранів повинні враховувати їхні унікальні потреби та проблеми, а також забезпечувати комплексну підтримку на всіх етапах повернення до цивільного життя. Важливо, щоб ці програми та заходи були реалізовані у співпраці з державними установами, неурядовими організаціями та громадами, що сприятиме їхній ефективності та стійкості.

Психофізичне відновлення та реабілітація ветеранів і учасників бойових дій є комплексним процесом, спрямованим на відновлення фізичного, психічного та соціального стану осіб, які брали участь у бойових діях, а також їхніх сімей. Цей процес включає медичну, психологічну,

соціальну та професійну підтримку, що дозволяє ветеранам та їхнім близьким повернутися до нормального життя та інтегруватися в цивільне суспільство.

Основні складові психофізичного відновлення та реабілітації:

- медична реабілітація, що включає лікування та відновлення фізичного здоров'я (проведення медичних оглядів, діагностика, лікування захворювань та травм, отриманих під час бойових дій), фізіотерапія та реабілітаційні програми (використання фізіотерапевтичних процедур, масажу, лікувальної фізкультури для відновлення рухової активності та фізичної витривалості), лікування хронічних захворювань (спеціалізовані програми лікування для ветеранів з хронічними захворюваннями, зокрема посттравматичним стресовим розладом (ПТСР));

- психологічна реабілітація, що включає психологічну діагностику та консультування (індивідуальні та групові сеанси з психотерапевтами для обговорення пережитого досвіду та зниження рівня стресу), психотерапію (спеціалізовані методи лікування посттравматичних стресових розладів (ПТСР) та інших психологічних проблем), психоедукацію (освітні програми для ветеранів та їхніх сімей щодо управління стресом, технік саморегуляції та підтримки один одного);

- соціальна реабілітація у формах соціальної підтримки (надання соціальних послуг, допомога у вирішенні побутових проблем, забезпечення житлом, юридичні консультації), інтеграції в громаду (організація заходів для ветеранів та їх сімей, що сприяють їх соціалізації та залученню до громадського життя), підтримки сімей (надання допомоги членам сімей ветеранів, загиблих, включаючи психологічну підтримку та консультації з питань виховання дітей);

- професійна реабілітація, що передбачає професійну підготовку та перепідготовку (організація курсів навчання та підвищення кваліфікації для ветеранів з метою покращення їх конкурентоспроможності на ринку праці), працевлаштування (допомога у пошуку роботи, співпраця з роботодавцями, надання інформації про вакансії), розвиток підприємництва та підтримку ветеранів у започаткуванні власного бізнесу, консультації з питань підприємництва, доступ до фінансових ресурсів та грантових програм;

- інформаційно-консультативна підтримка шляхом інформування про доступні послуги та програми реабілітації, законодавчі права ветеранів та їх сімей, проведення консультацій з медичних, психологічних, соціальних та професійних питань, реалізація освітніх програм, семінарів та тренінгів для ветеранів та їх сімей, спрямованих на підвищення їх обізнаності та адаптації до мирного життя.

Важливою формою комплексної реабілітації, що включає фізичну, психологічну та соціальну підтримку для ветеранів, учасників бойових дій та їхніх сімей є інклюзивні рекреаційні програми. Такі програми сприяють

відновленню фізичного здоров'я, зниженню психологічного стресу, покращенню соціальних зв'язків та загальному підвищенню якості життя ветеранів та їхніх родин.

Таким чином, психофізичне відновлення та реабілітація ветеранів, учасників бойових дій та їх сімей вимагає мультидисциплінарного підходу, що включає медичні, психологічні, соціальні, професійні та культурні аспекти. Кожна з цих форм спрямована на комплексне відновлення, яке допомагає ветеранам повернутися до повноцінного життя, інтегруватися в суспільство та покращити якість свого життя.